

Par IKP ātro novērtējumu 2020.gada 3.ceturksnī

Ekonomikas kritums 3.ceturksnī gada griezumā - 3,1%

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes veikto IKP ātro novērtējumu 3.ceturksnī IKP bija par 3,1% mazāks nekā pirms gada. Salīdzinot ar 2.ceturksni, kas līdz šim bija smagāk Covid-19 krīzes skartais laika posms, IKP krituma tempi 3.ceturksnī gada griezumā ir bijuši mērenāki.

Salīdzinot ar 2020. gada 2. ceturksni, pēc sezonāli un kalendāri koriģētajiem datiem IKP 3. ceturksnī ir palielinājies par 6,6 %. Situācijas uzlabojums 3. ceturksnī bija gaidāms. Īstermiņa dati vasaras mēnešos uzrādīja stabilitu mazumtirdzniecības nozares apgrozījuma kāpumu un pēc CSP aplēsēm mazumtirdzniecības apjomi 3. ceturksnī ir pieauguši par 4,3% gada griezumā.

Vasaras mēnešos, lielā mērā pateicoties gan valsts turpinātajam dikstāves atbalstam, gan sezonālo faktoru ietekmei, saruka bezdarba līmenis. Augstāko punktu Covid-19 ietekmē reģistrētais bezdarbs sasniedza jūlija sākumā (78,9 tūkst.) un līdz oktobra vidum tas saruka par vairāk nekā 10 tūkstošiem.

IKP ātrais novērtējums 3. ceturksnī gada griezumā uzrāda arī apjomu kāpumu ražojošajās nozarēs (par 0,4%). Vasarā stabili izaugsmes tempi bija vērojami kokapstrādes un elektronikas ražošanas nozarēs. Tomēr virknē nozaru situācija saglabājas smaga. Neraugoties uz iekšzemes ceļotāju skaita pieaugumu, kā arī Igaunijas un Lietuvas tūristu lielo skaitu jūlijā un augustā, kopumā tūrisma nozare būtiski atpaliek no 2019. gada līmeņa. Vasaras mēnešos īslaicīgs uzlabojums bija vērojams arī avio pasažieru plūsmās, tomēr rudenī, sākoties Covid-19 pandēmijas jaunam uzliesmojumam Eiropā, avio pārvadājumi faktiski ir apstājušies. Līdzīga situācija ir arī mākslas, izklaides, atpūtas un ēdināšanas nozarēs.

Diemžēl epidemioloģiskā situācija valstī pēdējās nedēļās pasliktinās un visticamāk ekonomiskās aktivitātes iekšējā tirgū atkal piebremzēsies. Vīrusa izplatība strauji pieaug arī Latvijas eksporta tirgos un jaunie ierobežojumi var ietekmēt ārējo pieprasījumu un līdz ar to arī mūsu eksporta iespējas. Līdz ar to sagaidāms, ka 4. ceturksnī kopējā ekonomiskā situācija pasliktināsies. Vienlaikus paredzams, ka kritums nebūs tik dziļš kā pavasarī. Optimistiskajā scenārijā Ekonomikas ministrija prognozē IKP kritumu 2020. gadā kopumā 4-5% robežās. Taču, kā jau norādīts agrāk, ja vīrusa izplatība pasaulē netiks apturēta, tad negatīvā ietekme uz Latvijas ekonomiku varētu būt lielāka un ekonomikai ir risks nonākt dziļākā recesijā.

“Covid-19 pandēmijas jaunais “uzbrukums” visā pasaulē liek valdībām pieņemt arvien stingrākus ierobežojumus, lai mazinātu tā izplatību un līdz ar to arī tā negatīvo ietekmi uz ekonomikām. Tāpēc mums ir svarīgi būt gataviem visiem iespējamiem epidemioloģiskās attīstības scenārijiem un operatīvi izstrādāt atbalsta programmas uzņēmējiem. Ekonomikas ministrija jau ir sagatavojusi priekšlikumus tūrisma nozares un infrastruktūras atbalstam, šobrīd strādājam pie atbalsta instrumentiem uzņēmējiem, kurus vīrusa ierobežošanas pasākumi skar vistiešāk. Tāpat gatavojam atbalsta programmu uzņēmumiem, kuri nevar turpināt darbu, jo uzņēmumā ir Covid-19 vīrusa uzliesmojums un darbinieki slimo vai ir spiesti atrasties karantīnā.

Mums ir svarīgi sniegt atbalstu ne tikai jau eksportējošiem uzņēmumiem, bet arī esošajā situācijā radīt iespējas jauniem eksportētājiem, atbalstot starptautiski konkurētspējīgus uzņēmumus un to produktu virzību eksporta tirgos,” uzsver ekonomikas ministrs.

